

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

HOÀNG VĂN CÔNG

**TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC GIA NHẬP TỔ CHỨC
THƯƠNG MẠI THẾ GIỚI ĐẾN THƯƠNG MẠI
HÀNG HÓA CỦA VIỆT NAM**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

HOÀNG VĂN CÔNG

**TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC GIA NHẬP TỔ CHỨC
THƯƠNG MẠI THẾ GIỚI ĐẾN THƯƠNG MẠI
HÀNG HÓA CỦA VIỆT NAM**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN NHUẬN KIÊN

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn của tôi là trung thực và chưa hề được dùng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngàytháng....năm 2013

Tác giả luận văn

Hoàng Văn Công

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo sau đại học, cùng các thầy, cô giáo trong Trường Đại học kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Trần Nhuận Kiên - Giáo viên trực tiếp hướng dẫn đã tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến Ban Giám đốc, đồng nghiệp tại Công ty Cổ phần Xi măng và Xây dựng Quảng Ninh đã tạo điều kiện và động viên tác giả trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngàytháng....năm 2013

Tác giả luận văn

Hoàng Văn Công

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	vii
Danh mục các bảng	viii
Danh mục sơ đồ, hình	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Kết cấu của đề tài	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TỔ CHỨC THƯƠNG MẠI THẾ GIỚI VÀ TỰ DO HÓA THƯƠNG MẠI	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế.....	4
1.1.1.1. Khái niệm về toàn cầu hóa.....	4
1.1.1.2. Các phương thức hội nhập kinh tế quốc tế.....	5
1.1.2. Sự hình thành và phát triển của Tổ chức Thương mại Thế giới	10
1.1.2.1. Bối cảnh ra đời và cơ chế hoạt động của WTO	10
1.1.2.2. Chức năng, mục tiêu và nguyên tắc hoạt động của WTO.....	15
1.1.3. Tự do hóa thương mại và tác động của tự do hóa thương mại	18
1.1.3.1. Khái niệm về tự do hoá thương mại.....	18
1.1.3.2. Tác động của tự do hoá thương mại.....	19
1.1.4. Những lý luận cơ bản về xuất nhập khẩu hàng hoá	20
1.1.4.1. Khái niệm về xuất nhập khẩu hàng hoá	20
1.1.4.2. Đặc điểm của xuất nhập khẩu hàng hoá.....	21

1.1.4.3. Các hình thức xuất và nhập khẩu chủ yếu	23
1.1.4.4. Vai trò của xuất nhập khẩu hàng hoá.....	28
1.1.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động xuất nhập khẩu	35
1.1.5.1. Nhân tố mang tính toàn cầu	35
1.1.5.2. Hệ thống giao thông vận tải, thông tin liên lạc	38
1.1.5.3. Hệ thống tài chính ngân hàng	38
1.1.5.4. Khả năng sản xuất, chế biến của nền kinh tế trong nước.....	39
1.1.5.5. Doanh nghiệp và sức cạnh tranh trên thị trường.....	39
1.2. Cơ sở thực tiễn	40
1.2.1. Kinh nghiệm tự do hóa thương mại và phát triển xuất nhập khẩu ở một số nước trên thế giới	40
1.2.1.1. Kinh nghiệm của Singapore.....	40
1.2.1.2. Kinh nghiệm của Trung Quốc.....	43
1.2.1.3. Kinh nghiệm của Thái Lan.....	44
2.2.2. Bài học kinh nghiệm rút ra từ kinh nghiệm của các nước trên thế giới.....	47
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	50
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	50
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	50
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	50
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	50
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	51
2.2.3.1. Phân tích sự thay đổi về cơ cấu xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam ...	51
2.2.3.2. Phân tích các yếu tố tác động đến thương mại hàng hóa.....	52
Chương 3: TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC GIA NHẬP TỔ CHỨC THƯƠNG MẠI THẾ GIỚI ĐẾN THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA CỦA VIỆT NAM.....	58
3.1. Sơ lược về quá trình tự do hóa thương mại ở Việt Nam.....	58
3.2. Quá trình gia nhập và những cam kết trong WTO của Việt Nam	62

3.2.1. Quá trình gia nhập WTO của Việt Nam	62
3.2.2. Khái quát những cam kết gia nhập WTO của Việt Nam	64
3.3. Thực trạng về tình hình xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam.....	66
3.3.1. Về xuất khẩu hàng hoá.....	67
3.3.2. Nhập khẩu hàng hoá.....	73
3.4. Tác động của WTO đến thương mại hàng hóa của Việt Nam.....	76
3.5. Đánh giá hoạt động thương mại hàng hóa trong sau khi gia nhập WTO của Việt Nam.....	78
3.5.1. Những kết quả đạt được	78
3.5.2. Một số tồn tại trong hoạt động thương mại hàng hóa của Việt Nam.....	80
Chương 4: GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA CỦA VIỆT NAM.....	82
4.1. Quan điểm phát triển thương mại hàng hóa của Việt Nam giai đoạn 2013-2020.....	82
4.1.1. Phát triển xuất khẩu trên cơ sở khai thác triệt để lợi thế so sánh và lợi thế cạnh tranh, đảm bảo tốc độ và chất lượng tăng trưởng cao, góp phần tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững	83
4.1.2. Phát triển xuất khẩu trên cơ sở khai thác hợp lý tài nguyên thiên nhiên, hạn chế ô nhiễm môi trường và cạn kiệt tài nguyên, nâng cao khả năng đáp ứng các quy định và tiêu chuẩn môi trường của hàng hóa xuất khẩu	84
4.1.3. Phát triển xuất khẩu góp phần thực hiện các mục tiêu xã hội như xóa đói giảm nghèo, tạo nhiều việc làm đảm bảo công bằng xã hội, chia sẻ lợi ích hợp lý giữa các thành phần tham gia xuất khẩu.....	86
4.1.4. Đẩy mạnh nhập khẩu công nghệ tiên tiến, hạn chế nhập khẩu những mặt hàng trong nước sản xuất được, hạn chế nhập khẩu hàng hóa nguy hại đối với môi trường và sức khỏe, cân đối xuất, nhập khẩu theo hướng hạn chế nhập siêu, tiến tới cân bằng cán cân thương mại.....	87
4.2. Định hướng phát triển thương mại hàng hóa giai đoạn 2013 - 2020	87

4.2.1. Định hướng xuất khẩu.....	87
4.2.2. Định hướng nhập khẩu.....	89
4.3. Một số giải pháp chủ yếu thúc đẩy phát triển thương mại hàng hóa của Việt Nam.....	89
4.3.1. Tiếp tục đổi mới tư duy và nhận thức về phát triển nhanh và bền vững	90
4.3.2. Tiếp tục hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.....	90
4.3.3. Chuyển đổi mô hình tăng trưởng	90
4.3.4. Phát triển khoa học và công nghệ	91
4.3.5. Chính sách nâng cao năng lực cho doanh nghiệp	91
4.3.6. Phát triển cơ sở hạ tầng, nguồn nhân lực chất lượng cao, tăng cường hoạt động nghiên cứu, ứng dụng khoa học, công nghệ.....	93
4.3.7. Đẩy mạnh hội nhập kinh tế quốc tế.....	94
4.3.8. Giữ vững ổn định chính trị - xã hội.....	94
4.3.9. Xây dựng các biện pháp giảm nhập siêu.....	95
4.4. Kiến nghị.....	95
KẾT LUẬN	98
TÀI LIỆU THAM KHẢO	100

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
APEC	Khối hợp tác kinh tế Châu Á - Thái Bình Dương
EU	Liên minh Châu Âu
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
NAFTA	Khu vực thương mại tự do Bắc Mỹ
LAFTA	Hiệp hội thương mại tự do Mỹ La tinh
FTA	Khu vực mậu dịch tự do
GDP	Tổng thu nhập quốc nội
KNXK	Kim ngạch xuất khẩu
TW	Trung ương
TC-KH	Tài chính Kế hoạch
CNH & HĐH	Công nghiệp hóa và hiện đại hóa
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSTW	Ngân sách trung ương
XK	Xuất khẩu
NK	Nhập khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Một số chỉ tiêu kinh tế của Singapore	42
Bảng 1.2: Một số chỉ tiêu kinh tế của Trung Quốc	43
Bảng 1.3: Một số chỉ tiêu kinh tế của Thái Lan	45
Bảng 3.1: Cơ cấu biểu thuế quan của Việt Nam	59
Bảng 3.2: Thuế quan bình quân áp dụng đối với một số quốc gia và khu vực	60
Bảng 3.3: Biểu thuế quan của Việt Nam giai đoạn 1997-2010	61
Bảng 3.4: Top 10 thị trường xuất khẩu của Việt Nam, 1985-2012	67
Bảng 3.5: Kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang một số khu vực	69
Bảng 3.6: Cơ cấu xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam	71
Bảng 3.7: Cơ cấu xuất khẩu hàng hoá phân theo BEC	72
Bảng 3.8: Kim ngạch nhập khẩu của Việt Nam từ một số nước giai đoạn 1995-2010	74
Bảng 3.9: Cơ cấu nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam	74
Bảng 3.10: Cơ cấu nhập khẩu hàng hoá tính theo BEC	75
Bảng 3.11: Kết quả của mô hình hồi quy	76
Bảng 3.12: Các Nhóm hàng của Việt Nam có KNXK trên 1 tỷ USD, năm 2011	79